

DE VLAAMSE MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

BIS-NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft:

- Ontwerp besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft de oprichting van een online platform voor het faciliteren van tegemoetkomingen ter bevordering van het rationeel energiegebruik, het rationeel energiebeheer en het gebruik van hernieuwbare energiebronnen
- Principiële goedkeuring met het oog op adviesvraag aan de VTC en de GBA

Samenvatting

Dit besluit voorziet in de oprichting van een platform om de aanvraag en controle van verschillende doelgroepgerichte maatregelen, waaronder de kortingsbon voor energiezuinige huishoudtoestellen, de gratis energiescan voor huishoudelijke afnemers, en de Mijn VerbouwBegeleiding te faciliteren. Via dit platform worden gegevens uit verschillende administratieve databanken opgehaald, die nodig zijn om de ontvankelijkheid van een aanvraag na te gaan.

1 SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

BELEIDSDOMEIN: Omgeving
BELEIDSVELD: Energie

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het advies van de Inspectie van Financiën werd op 31 mei 2023 verkregen en gaat als bijlage 2.
Het wetgevingstechnisch en taaladvies nr. 2023/207 werd op 2 juni 2023 bekomen.
De Vlaamse minister, bevoegd voor het budgettair beleid, heeft zijn akkoord gegeven op 3 juli 2023. Het akkoord gaat als bijlage 3.
De Vlaamse minister, bevoegd voor de bestuurszaken, heeft zijn akkoord gegeven op 5 juli 2023. Het akkoord gaat als bijlage 4.

2 INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Het Vlaams Regeerakkoord 2019 – 2024 vermeldt de ambitie om bij de toekenning van maatregelen maximaal af te stappen van categoriale selectiviteit op basis van sociale statuten en over te gaan naar inkomensselectiviteit. Binnen deze legislatuur werd dit reeds verwezenlijkt voor de Mijn Verbouwpremie (integratie van de energiepremies bij Fluvius en de renovatiepremies bij Wonen-Vlaanderen) en de Mijn Verbouwlening (herziening van de renteloze energielening). Beide maatregelen worden toegekend op basis van drie inkomensdoelgroepen, opgenomen in artikel 5.187 van Besluit Vlaamse Codex Wonen 2021.

In een volgende fase wordt nu een nieuw beleidskader vastgelegd voor een reeks inkomensgerelateerde sociale maatregelen. De voorwaarden die het recht openen op de kortingsbon voor energiezuinige huishoudtoestellen en de gratis energiescan voor huishoudelijke afnemers, vermeld in de artikelen 6.4.1/4 en 6.4.1/8 van het Energiebesluit van 19 november 2010 (hierna: het Energiebesluit), werden via Verzamelbesluit IX gewijzigd naar de inkomensvoorwaarden, vermeld in het ontworpen artikel 6.4.1/6/3 van Verzamelbesluit IX. Hiervoor werden twee bijkomende inkomenscategorieën gecreëerd: een vierde inkomenscategorie voor de energiescan en een vijfde inkomenscategorie (met de laagste inkomensgrens) voor de kortingsbon voor energiezuinige huishoudtoestellen.

Overzicht inkomenscategorieën (bedragen in euro geldig in 2023):

Doelgroep	1	2	3	4	5
Alleenstaande	> 51.840	≤51.840	≤40.730	≤28.105	≤23.304
Alleenstaande met één persoon ten laste	> 74.060	≤74.060	≤57.020	≤42.156	≤34.956
Koppel zonder personen ten laste	> 74.060	≤74.060	≤57.020	≤42.156	≤ 34.956
Verhoging per persoon ten laste	4.160	4.160	4.160	4.160	4.160

De huur- en isolatiepremie, de collectieve renovatiebegeleidingspremie (burenpremie) en de opvolgscan type 2, vermeld in de artikelen 6.4.1/9, 6.4.1/9/1 en 6.4.1/8 werden via Verzamelbesluit IX als op zichzelf staande maatregelen geschrapt en vervangen door een geïntegreerd en inkomensafhankelijk begeleidingstraject onder de noemer Mijn VerbouwBegeleiding, vermeld in het ontworpen artikel 7.9.2/1 van Verzamelbesluit IX. Ter compensatie van het capaciteitstarief werd ook een kortingsbon voor energiezuinige huishoudtoestellen ontwikkeld voor afnemers met een zeer laag verbruik, die onder bepaalde voorwaarden vallen overeenkomstig het ontworpen artikel 6.4.1/4 van Verzamelbesluit IX.

De controle van de inkomensvoorwaarden zal gebeuren op basis van het laatst beschikbare aanslagbiljet. Om de bewijs- en administratieve last voor zowel de aanvrager als de administratie te beperken, en om tot een gestroomlijnde aanvraagprocedure van de verschillende tegemoetkomingen te komen, zal gebruik gemaakt worden van een consultatieplatform om de controle van voorwaarden en de aanvraag van de bovenvermelde maatregelen te faciliteren.

Het platform zal ontwikkeld worden in samenwerking met Digitaal Vlaanderen, met als belangrijk doel de herbruikbaarheid ervan voor andere toepassingen in de toekomst te waarborgen. Door de expertise en betrokkenheid van Digitaal Vlaanderen kan de tool ontworpen worden met een modulaire aanpak en flexibele architectuur, zodat deze gemakkelijk kan worden aangepast en uitgebreid voor verschillende doeleinden om zo ook toekomstige innovaties en vereisten te ondersteunen.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1. Naar analogie met titel XII van het Energiedecreet, wordt voorgesteld om aan het opschrift van titel X van het Energiebesluit de woorden “en platformen over energiedata” toe te voegen.

Artikelen 2, 3 en 4. Naar analogie met titel XII van het Energiedecreet wordt titel X van het Energiebesluit onderverdeeld in hoofdstukken. Artikelen 10.1.1 tot en met 10.1.11, die de terbeschikkingstelling van data aan het VEKA regelen, zullen zodoende onder het hoofdstuk “Hoofdstuk I. Verstrekking van gegevens aan het VEKA” vallen. Artikel 10.1.12, dat een verdere uitwerking regelt van de databank voor energiegebruik en energieproductie, zal toebehoren tot “Hoofdstuk II. Databank voor energiegebruik en energieproductie”.

Aan titel X wordt daarnaast een nieuw hoofdstuk III toegevoegd dat de oprichting beschrijft van een online platform voor het faciliteren van tegemoetkomingen ter bevordering van het rationeel energiegebruik, het rationeel energiebeheer en het gebruik van hernieuwbare energiebronnen.

In het ontworpen artikel 10.1.13, §1, worden de tegemoetkomingen opgesomd waarvoor dit platform geconsulteerd mag worden.

- a) Kortingsbon voor energiezuinige huishoudtoestellen (art. 6.4.1/4 Energiebesluit): Hieronder worden volgende tegemoetkomingen verstaan:
 - a. Kortingsbon voor afnemers met een laag inkomen (art. 6.4.1/4, 1°): geldig voor afnemers met een inkomen dat de grenzen, vermeld in artikel 6.4.1/6/3, tweede lid, niet overschrijdt. De tegemoetkoming wordt aan hen toegekend in de vorm van een bon, die geldig is voor de aankoop van een huishoudtoestel.
 - b. Kortingsbon voor afnemers met een laag verbruik (art. 6.4.1/4, 3° en 4°): geldig voor afnemers die vallen onder de voorwaarden die vermeld worden in dit artikel. De tegemoetkoming wordt aan hen toegekend in de vorm van een bon, die geldig is voor de aankoop van een huishoudtoestel.
 - c. Korting op verhuur (art. 6.4.1/4, 2°): geldig voor afnemers met een inkomen dat de grenzen, vermeld in artikel 6.4.1/6/3, tweede lid, niet overschrijdt. De tegemoetkoming wordt aangevraagd aan een niet-commerciële instelling of publiekrechtelijke rechtspersoon, die onder de in dit artikel vermelde voorwaarden valt en voor de uitvoering van deze taak erkend werd door het VEKA. Deze tegemoetkoming wordt toegekend in de vorm van een maandelijkse korting op de huurprijs die de afnemer betaalt.
- b) Gratis energiescan voor huishoudelijke afnemers (art. 6.4.1/8 Energiebesluit): Deze tegemoetkoming bestaat uit een huisbezoek met het oog op begeleiding bij energiebesparing en energiegerelateerde problematieken, dat uitgevoerd wordt door een partij waarmee de distributienetbeheerder een samenwerkingsovereenkomst afsloot. Afnemers met een inkomen dat de grenzen, vermeld in artikel 6.4.1/6/3, eerste lid, niet overschrijdt, alsook klanten bij de netbeheerder met een ingeschakelde voorafbetalingsfunctie of waarvoor een verzoek tot afsluiting bij de Lokale Adviescommissie werd ingediend en afnemers die doorverwezen werden via het OCMW komen hiervoor in aanmerking.
- c) De basisrenovatiebegeleiding aan huis (art. 7.9.2/1, §1, 5°, Energiebesluit) dat uitgevoerd wordt door de energiehuisen of door een derde partij waarmee het energiehuis een samenwerkingsovereenkomst afsloot. Afnemers van wie het inkomen de grenzen, vermeld in artikel 5.187, tweede lid, van het Besluit Vlaamse Codex Wonen van 2021, niet overschrijdt, hebben recht op begeleiding bij de uitvoering van één energetische renovatiemaatregel. Ook verhuurders via een sociaal verhuurkantoor en particuliere verhuurders die zich tot enkele voorwaarden engageren komen hiervoor in aanmerking. Afnemers van wie het inkomen de grenzen, vermeld in artikel 6.4.1/6/3, derde lid, niet overschrijdt, hebben recht op begeleiding bij de uitvoering van twee energetische renovatiemaatregelen.

- d) De renovatiebegeleiding met het oog op de realisatie van één of meerdere EPC-sprongen bij woningen met een slechte energetische prestatie (art. 7.9.2/1, §1, 6°, Energiebesluit) voor afnemers van wie het inkomen de grenzen, vermeld in artikel 5.187, derde lid, van het Besluit Vlaamse Codex Wonen van 2021, niet overschrijdt. Ook deze begeleiding wordt uitgevoerd door de energiehuizen of door een derde partij waarmee het energiehuis een samenwerkingsovereenkomst afsloot.

In het ontworpen artikel 10.1.13, §2, wordt een overzicht gegeven van de gegevens die nodig zijn om de voorwaarden te controleren die het recht openen op één of meerdere tegemoetkomingen, vermeld in de bovenstaande artikels. De verwerking is, conform het bepaalde in artikel 6, eerste lid, c), van de Algemene Verordening Gegevensbescherming, noodzakelijk om te voldoen aan een wettelijke verplichting die op de verwerkingsverantwoordelijken rust. De noodzakelijkheid waarom specifiek deze categorieën van gegevens opgevraagd worden, wordt hieronder beschreven:

1° gegevens over de persoon namens wie de tegemoetkoming wordt aangevraagd

- a) Het huidige adres:
- i. Kortingsbon kleinverbruik/laag inkomen: om de kortingsbon naartoe te sturen, eenmaal dat de aanvraag voor een kortingsbon is goedgekeurd en om cumul met voorgaande aanvragen van deze tegemoetkomingen voor hetzelfde type toestel te vermijden;
 - ii. Energiescan: om door te geven aan een energiescanbedrijf eenmaal dat de aanvraag tot een energiescan is goedgekeurd;
 - iii. Kortingsbon kleinverbruik: om te controleren of aanvrager gedomicilieerd is op en titularis is van het toegangspunt;
 - iv. Mijn VerbouwBegeleiding: om door te sturen naar het energiehuis eenmaal dat een aanvraag is goedgekeurd;
 - v. In het algemeen: om te controleren of de aanvrager gedomicilieerd is in het Vlaamse Gewest;
- b) De vorige adressen: om cumul met voorgaande aanvragen van de tegemoetkoming te vermijden;
- c) De contactgegevens:
- i. Kortingsbon kleinverbruik/laag inkomen: om de kortingsbon naartoe te sturen, eenmaal dat de aanvraag voor een kortingsbon is goedgekeurd;
 - ii. Energiescan: om door te geven aan een energiescanbedrijf eenmaal dat de aanvraag tot een energiescan is goedgekeurd;
 - iii. Mijn VerbouwBegeleiding: om door te sturen naar het energiehuis eenmaal dat een aanvraag is goedgekeurd;
 - iv. In het algemeen: om de begunstigde te contacteren in het geval dat zich een probleem voordoet met het dossier;
- d) De gezinssamenstelling, de personen ten laste en de personen die samenwonen met de persoon namens wie de tegemoetkoming wordt aangevraagd: omdat de inkomensgrenzen afhankelijk zijn van het aantal personen ten laste, is het noodzakelijk dat ook deze gegevens verwerkt worden.
- e) De handicap van de persoon namens wie de tegemoetkoming wordt aangevraagd, of van de personen die samenwonen met de persoon namens wie de tegemoetkoming wordt aangevraagd: om te bepalen of de aanvrager of de persoon namens wie de tegemoetkoming wordt aangevraagd in aanmerking komt voor een aangepaste inkomensberekening. Personen met een handicap zullen bij de bepaling van het aantal personen ten laste immers dubbel worden geteld. Het aantal personen ten laste is bepalend voor de toe te passen inkomensgrens, waardoor de verwerking van dit type gegevens noodzakelijk is om redenen van zwaarwegend algemeen belang. Zonder deze gegevens kan aan een aanvrager niet de tegemoetkoming worden toegekend waarop hij of zij recht heeft. Enkel het statuut van de persoon kan worden opgevraagd en verwerkt.¹ Deze regeling is zodoende evenredig met het

¹ Zie in dat opzicht ook artikel 12.6.1, §3, derde lid, Energiedecreet.

nagestreefde doel: er wordt in dit kader niet meer opgevraagd dan noodzakelijk, enkel het statuut van de persoon wordt opgevraagd en verwerkt. De vastgestelde handicap van de persoon namens wie de tegemoetkoming wordt aangevraagd, of zijn inwonende gezinsleden wordt opgevraagd en verwerkt conform artikel 9, lid 2, g), van de algemene verordening gegevensbescherming.

- f) De burgerlijke staat: om na te gaan of de persoon namens wie de tegemoetkoming wordt aangevraagd onder de vastgelegde inkomensgrenzen valt, die berekend worden op basis van het gezamenlijk belastbaar inkomen van de aanvrager en diens gehuwde of wettelijk inwonende partner;
- g) Het rijksregisternummer:
 - i. Kortingsbon laag inkomen/kleinverbruik: ter controle van het domicilieadres waarnaar de bon opgestuurd wordt en om cumul met voorgaande aanvragen voor tegemoetkomingen voor hetzelfde type toestel te vermijden;
 - ii. In het algemeen: voor de identificatie van de persoon namens wie de tegemoetkoming wordt aangevraagd en voor de identificatie van de personen ten laste van de persoon namens wie de tegemoetkoming wordt aangevraagd;

2° Gegevens over het inkomen van de persoon namens wie de tegemoetkoming wordt aangevraagd, of het inkomen van de personen met wie de persoon samenwoont namens wie de tegemoetkoming wordt aangevraagd, met name het gezamenlijk belastbaar inkomen, het afzonderlijk belastbaar inkomen, het leefloon, de inkomensvervangende tegemoetkoming aan personen met een handicap en de beroepsinkomsten die van belasting vrijgesteld zijn, uit het buitenland of verworven bij een Europese of internationale instelling; voor de tegemoetkomingen waar een inkomensgrens van toepassing is, in het kader van de kortingsbon laag inkomen/korting op verhuur/energiescan/Mijn Verbouwbegeleiding: om na te gaan of de begunstigde of de persoon namens wie de tegemoetkoming wordt aangevraagd onder de vastgelegde inkomensgrenzen vallen,

3° de zakelijke rechten waarvan de persoon namens wie de tegemoetkoming wordt aangevraagd, houder is, in het kader van de Mijn VerbouwBegeleiding: om te controleren of aan de voorwaarde voldaan werd, die stelt dat de persoon namens wie de tegemoetkoming wordt aangevraagd eigenaar is van de woning of deze verhuurt via een Sociaal Verhuurkantoor of via geconventioneerde verhuur;

4° gegevens die gerelateerd zijn aan het energieverbruik van de persoon namens wie de tegemoetkoming wordt aangevraagd, in het kader van de kortingsbon kleinverbruik:

- a) de toegangspunten waarvoor de persoon namens wie de tegemoetkoming wordt aangevraagd het voorgaande kalenderjaar als titularis geregistreerd stond: om in aanmerking te komen voor een kortingsbon voor een laag verbruik dient de persoon namens wie een tegemoetkoming wordt aangevraagd gedurende een volledig voorgaand kalenderjaar jaar een elektriciteitscontract te hebben dat op zijn naam staat;
- b) het verbruik van het voorgaande kalenderjaar op het toegangspunt waarvoor de tegemoetkoming wordt aangevraagd: om in aanmerking te komen voor een kortingsbon voor een laag verbruik dient de persoon namens wie een tegemoetkoming wordt aangevraagd een verbruik te hebben dat lager is dan 900 kWh;
- c) de aanwezigheid van een digitale meter op het toegangspunt waarvoor de tegemoetkoming wordt aangevraagd en, indien er een digitale meter op het toegangspunt aanwezig is, de datum van installatie van de digitale meter: om in aanmerking te komen voor een kortingsbon voor een laag verbruik dient de persoon namens wie een tegemoetkoming wordt, moet gedurende het hele voorgaande kalenderjaar een digitale meter aanwezig zijn op het adres waar het elektriciteitscontract betrekking op heeft;
- d) de aanwezigheid van een decentrale productie-installatie op het toegangspunt waarvoor de tegemoetkoming wordt aangevraagd en, indien er een decentrale productie-installatie op het toegangspunt aanwezig is, de datum van ingebruikname ervan: om in aanmerking te komen voor een kortingsbon voor een laag verbruik mag de persoon namens wie een tegemoetkoming wordt gedurende het hele voorgaande kalenderjaar geen decentrale productie-installatie hebben;

5° de volgende gegevens over het gebouw waarvoor een tegemoetkoming wordt aangevraagd:

- a) de aard van het gebouw in het kader van de Mijn VerbouwBegeleiding EPC: enkel residentiële gebouwen komen in aanmerking voor deze begeleiding. Afhankelijk van de aard van het

- gebouw (eengezinswoning t.o.v. collectief woongebouw) wordt bepaald aan welk start-EPC de woning moet voldoen om in aanmerking te komen voor de begeleiding, alsook hoeveel de vergoeding voor de uitvoerder bedraagt per EPC-sprong;
- b) de ligging: om na te gaan of de tegemoetkoming aangevraagd wordt voor een gebouw dat in het Vlaams gewest ligt;
 - c) de eigendom of zakelijke rechten die erop zijn gevestigd, in kader van de Mijn VerbouwBegeleiding EPC en Basis: enkel eigenaars of afnemers die een zakelijk recht gevestigd hebben op het gebouw waarop de aanvraag betrekking heeft, komen in aanmerking;
 - d) het EAN-nummer van het toegangspunt elektriciteit;
 - i. Kortingsbon kleinverbruik: in functie van de unieke identificatie van het toegangspunt zodat het verbruik van het aan de aanvraagdatum voorafgaande kalenderjaar kan worden nagegaan;
 - ii. Energiescan: (na toestemming van de begunstigde of de lasthebber in het consultatieplatform) om door te geven aan het energiescanbedrijf om de uitvoering van de energiescan te faciliteren;
 - e) het energieprestatiecertificaat: om te bepalen of de woning waarvoor een Mijn VerbouwBegeleiding wordt aangevraagd een EPC-label heeft dat voor deze vorm van begeleiding in aanmerking komt.

Inzake de bewaartermijn en de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijken, wordt verwezen naar hetgeen bepaald is in artikel 12.6.1 van het Energiedecreet en wat integraal toepassing vindt op deze verwerking.

In het ontworpen artikel 10.1.13, §3, wordt bepaald dat binnen het online platform alle redelijke maatregelen worden genomen om ervoor te zorgen dat de persoonsgegevens juist zijn en indien nodig geactualiseerd worden. Onjuiste persoonsgegevens, zoals bijvoorbeeld werd aangetoond via de beroepsprocedure, zullen onmiddellijk gewist of verbeterd worden.

Het ontworpen artikel 10.1.14 beschrijft de procedure die gevolgd zal worden wanneer een aanvraag tot een tegemoetkoming voor de kortingsbon voor huishoudelijke toestellen of de gratis energiescan voor huishoudelijke afnemers ingediend wordt via het online platform. Op basis van het rijksregisternummer worden de gegevens, vermeld in art. 10.1.13, §2, die nodig zijn om na te gaan of de aanvrager in aanmerking komt voor de tegemoetkoming waarop de aanvraag betrekking heeft, opgevraagd en verwerkt. De aanvrager ontvangt vervolgens een beslissing tot toekenning of weigering van de tegemoetkoming, met inbegrip van een overzicht van de gegevens die gecontroleerd werden. Zowel bij een goed- als een afkeuring van de aanvraag heeft de aanvrager het recht om de persoonsgegevens die over hem zijn verzameld, in te zien, zodat hij zich van de verwerking op de hoogte kan stellen en de rechtmatigheid daarvan kan controleren. Daarom wordt voorzien dat de betrokkene, samen met de beslissing, de beslissingselementen kan zien. Daarnaast worden, conform het bepaalde in artikel 22, derde lid van de Algemene Verordening Gegevensbescherming, passende waarborgen geboden, waaronder de specifieke informatie aan de betrokkene en het recht op menselijke tussenkomst via de voorziene beroepsprocedure, om zijn standpunt kenbaar te maken, om uitleg over het na een dergelijke beoordeling genomen besluit te krijgen en om het besluit aan te vechten.

Indien bij een aanvraag persoonsgegevens verwerkt worden die vallen onder artikel 9, lid 1 van de AVG, worden de gegevens niet automatisch, maar met een tussenkomst van een dossierbehandelaar verwerkt.

In het geval dat de aanvraag ontvankelijk verklaard wordt, bevestigt de aanvrager deze aanvraag, waarna deze geregistreerd wordt in de systemen van de distributienetbeheerder, die in deze instaat voor een verdere afhandeling en toekenning van de tegemoetkoming volgens de huidige procedures.

In het geval dat de aanvrager het niet eens is met het overzicht van de gegevens waarop de beslissing gebaseerd werd, kan deze, of diens lasthebber, binnen dertig kalenderdagen na de ontvangst van de

beslissing beroep instellen met een elektronisch formulier dat via het platform ter beschikking wordt gesteld. Uiterlijk dertig kalenderdagen na indiening wordt het beroep behandeld en wordt de betrokkene van de beslissing op de hoogte gebracht via het platform met een elektronisch bericht of per brief indien de betrokkene daar expliciet om vraagt. De beslissing bevat een verwijzing naar de bevoegde instantie bij betwisting (rechtbank van eerste aanleg).

In het geval dat de aanvraag geweigerd werd, kan de betrokkene beroep instellen via een elektronisch formulier dat via het platform ter beschikking wordt gesteld. Uiterlijk dertig kalenderdagen na indiening wordt het beroep behandeld en wordt de betrokkene van de beslissing op de hoogte gebracht via het platform met een elektronisch bericht of per brief indien de betrokkene daar expliciet om vraagt. De beslissing bevat een verwijzing naar de bevoegde instantie bij betwisting.

Tenslotte wordt ook bepaald dat de betrokkene een beroep kan indienen tegen het stilzitten, indien deze ten laatste drie maanden na het indienen van de aanvraag geen beslissing of tegemoetkoming ontving. In dit geval krijgt de betrokkene binnen dertig kalenderdagen nadat het beroep werd ingediend, een beslissing die de tegemoetkoming, toekent of weigert. De beslissing bevat een verwijzing naar de bevoegde instantie bij betwisting.

In het ontworpen artikel 10.1.14, §2, wordt bepaald dat het VEKA en de elektriciteitsdistributienetbeheerder of hun werkmaatschappij samen belast zijn met de behandeling en verwerking van de aanvragen voor de kortingsbon en de energiescan. De distributienetbeheerder staat hierbij in voor de effectieve toekenning van de tegemoetkoming, en de afhandeling naar de betrokkene toe. De verdeling van de taken tussen beide entiteiten wordt verder gedetailleerd vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst.

In het geval van een onrechtmatig toegekende tegemoetkomingen (bijv. indien fraude of manipulatie van de gegevens wordt vastgesteld) staat de elektriciteitsdistributienetbeheerder in voor de terugvordering.

Het ontworpen artikel 10.1.15 bepaalt dat de energiehuisen het online platform mogen raadplegen in het kader van de Mijn VerbouwBegeleiding Basis en de Mijn VerbouwBegeleiding EPC. Deze twee begeleidingen werden in Verzamelbesluit IX toegevoegd aan de basistaken van de energiehuisen.

Artikel 5 bepaalt dat de inwerkingtreding van dit besluit wordt vastgelegd op een door de Vlaamse minister, bevoegd voor de energie, vast te stellen datum en uiterlijk op 1 juli 2024. De minister bevoegd voor energie zal zich baseren op de oplevering van het platform voor automatische controle van de voorwaarden (inkomen, gezinssamenstelling, domicilie, etc.) dat momenteel in ontwikkeling is. Hoewel de streefdatum voor oplevering 1 april 2024 is, wordt gewerkt met een marge tot uiterlijk 1 juli 2024.

Artikel 6. De Vlaamse minister, bevoegd voor de energie, is belast met de uitvoering van dit besluit.

3 BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

ICT

De realisatie van dit platform kent enerzijds een aanzienlijke ontwikkelingskost en anderzijds vanaf de implementatie ervan een lopende onderhoudskost. De ontwikkelingskosten van het platform worden gespreid over 2023 en 2024. Voor de raming van de jaarlijkse onderhoudskost wordt rekening gehouden met de kosten voor licenties, support, servicedesk, onderhoud en hosting.

Voor een eerste release van een basisversie van het platform wordt gerekend met een ontwikkelingskost van 300 keuro (excl. btw). De ontwikkelingstermijn wordt geraamd op 6 maanden (2023). De kosten voor de ontwikkeling van verbeteringen na ingebruikname (vanaf 2024, na de eerste release van de oplossing) worden geraamd op 200 keuro.

Hierbij komen nog het projectmanagement (kost: 1000 euro excl. btw per mensdag voor 100 mensdagen) en de analyse (1000 euro excl. btw per mensdag voor 200 mensdagen) gespreid over de totale duurtijd van de implementatie, de initiële release en de verbeteringen.

In totaal komen we uit op een éénmalige kost van:

- ICT-ontwikkeling: 300 keuro (2023)
- Projectmanagement: 100 keuro (2023)
- Product Owner: 75 keuro (2023)
- Analyse: 200 keuro (2023)

Totaal 2023: 675 keuro exclusief btw, of 817 keuro inclusief btw.

Verbeteringen na ingebruikname worden geraamd op:

- ICT-development: 200 keuro (2024)
- Projectmanagement: 100 keuro (2024)
- Product Owner: 75 keuro (2024)
- Analyse: 200 keuro (2024)

Totaal 2024: 575 keuro exclusief btw voor 2024, of 690 keuro inclusief btw.

Dat brengt het totaal voor 2023 en 2024 op 1.507 keuro inclusief btw. Dit budget kan worden aangerekend op het Energiefonds.

Voor de budgetten voor de vergoedingen van de uitvoering van maatregelen waarvoor het platform zal worden ingezet (kortingsbon voor energiezuinige huishoudtoestellen, de energiescan en de Mijn VerbouwBegeleiding) werden eerder regelingen getroffen/beslissingen genomen en is er geen bijkomende budgettaire impact.²

Personeel

Het totaal vereiste weddekrediet voor 2 VTE niveau B (deskundige) en 2 VTE niveau C (medewerker) bedraagt op jaarbasis 216.000 euro (114.000 euro + 102.000 euro). De werkingskosten bedragen 21.000 euro (5.250 euro per kop)

² Zie VR 2023 0302 DOC.0106/1BIS en VR 2023 2804 DOC.0471/1BIS.

Er moet ook een budget worden voorzien voor (eenmalige) investeringskosten van 14.000 euro (3.500 euro per kop).

De nodige weddekredieten en werkingsmiddelen voor de voorgestelde personeelsuitbreiding bij het VEKA kunnen worden gecompenseerd op begrotingsartikelen van de begroting Energie (QE0/1QE-E-2-KA/WT en QE0/1QE-E-2-KB/WT).

3.A.1. Advies van de Inspectie van Financiën

Het ongunstig advies van de Inspectie van Financiën d.d. 31 mei 2023 gaat als bijlage 2.

De Inspectie maakte in haar advies de hiernavolgende opmerkingen:

- Aangaande de wettelijkheid en regelmatigheid merkt de Inspectie van Financiën op dat er zeer verregaande persoonsgegevens worden verzameld/opgevraagd met de voorgestelde online tool. Bijgevolg dient aan het ontwerp voorafgaand aan de adviesvraag VTC, een doorgedreven analyse van de DPO te worden toegevoegd.

De gevraagde analyse werd op 13 juni 2023 uitgevoerd door de DPO van het Vlaams Energie- en Klimaatagentschap. De DPO is tot de conclusie gekomen dat alle essentiële elementen opgesomd in artikel 6.3 van de AVG opgenomen zijn in het ontwerp van besluit en dat alle basisbeginselen van artikel 5 AVG gerespecteerd worden, mits er rekening wordt gehouden met de volgende opmerkingen:

- Aangezien het gaat over een verwerking van gevoelige gegevens moeten er bijkomende maatregelen genomen worden;
- Het opmaken van een DPIA.

Met de opmerking van de DPO wordt rekening gehouden.

- Aangaande de doelmatigheid en budgettaire weerslag merkt de Inspectie van Financiën op dat het ontwerp mogelijks de ontvangsten en uitgaven van de Vlaamse overheid beïnvloedt. Daarom wordt gevraagd *in concreto* te duiden welke gegevens via MAGDA en welke op een andere manier worden verzameld, gekoppeld aan de analyse van de DPO aangaande maatregelen om de gegevensbescherming te automatiseren.

De analyse van de DPO omvat deze duiding. Daarnaast dient echter opgemerkt te worden dat het voorliggende ontwerp van besluit voorziet in de rechtsgronden tot gegevensuitwisseling, hetgeen nodig is om enerzijds zicht te krijgen op de technologische implementaties die uitgevoerd moeten worden, en om anderzijds de nodige machtigingen tot gegevensverwerking te verkrijgen. Het is momenteel dus nog niet mogelijk om aan te geven voor welke gegevens specifiek beroep gedaan zal kunnen worden op de MAGDA-toegangen.

De impact op de ontvangsten en uitgaven van de Vlaamse overheid is bijgevolg op dit punt moeilijk in te schatten. De invalshoek bij de ontwikkeling is uiteraard wel dat zoveel als mogelijk gebruik zal worden gemaakt van de MAGDA-toegangen, zowel vanuit functioneel perspectief als met het oog op een maximale kostenefficiëntie.

Gelet op het ongunstig advies is het gemotiveerd akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting, vereist.

3.A.2. Begrotingsakkoord

Op 15 juni 2023 het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting, aangevraagd.

De Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting, verleende op 3 juli 2023 zijn akkoord, op voorwaarde dat:

- De budgettaire impact opgevangen wordt binnen de beschikbare refertekredieten en dit niet kan leiden tot een budgettaire meervraag;

De impact wordt opgevangen door Energiefonds (IT) en op begrotingsartikelen van de begroting Energie (QE0/1QE-E-2-KA/WT en QE0/1QE-E-2-KB/WT).

- Het akkoord van de minister van Bestuurszaken bekomen wordt overeenkomstig de afspraken van 9 september 2022 voor mogelijke afwijkingen op de binnen de Vlaamse regering afgesproken personeelsbesparing (VR 2022 0909 MED.0324/1).

De adviesaanvraag werd op 13 juni 2023 bij de minister van Bestuurszaken ingediend. Op 5 juli 2023 verleende de minister van Bestuurszaken zijn akkoord. Het akkoord wordt hieronder besproken.

Het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting, gaat als bijlage 3.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Voor de kortingsbonnen, de energiescans en de Mijn VerbouwBegeleiding worden de volgende aantallen aanvragen verwacht:

- Kortingsbon: 30.000 per jaar (in 2024, 2025 en 2026)
- Energiescans: 22.000 per jaar
- Mijn VerbouwBegeleiding:
 - o MVB Basis: 2.200 in 2024, 2.650 in 2025 en in 2026
 - o MVB EPC: 2.000 in 2024, 2.300 in 2025 en in 2026

In totaal worden op kruissnelheid ongeveer 57.000 aanvraagdossiers verwacht voor kortingsbons, energiescans en MVB.

Vandaag worden aanvragen voor de kortingsbonnen voor energiezuinige huishoudtoestellen en voor de energiescans integraal verwerkt door Fluvius in uitvoering van de aan hen opgelegde openbaredienstverplichtingen. Beide maatregelen zijn gebonden aan statuten van de aanvrager, zoals het statuut beschermde afnemer, en bijkomend bij de energiescans onder meer het verbruik van energie via een budgetmeter, het hebben van een recht op de federale verwarmingstoelage en het betalen van een lage huurprijs op de private markt. Voor beide maatregelen wordt afgestapt van categoriale selectiviteit op basis van sociale statuten en wordt overgegaan naar inkomensselectiviteit.

In principe zou het controleren van deze inkomensvoorwaarden ook in de toekomst kunnen behoren tot de taken van Fluvius. In het kader van de strikt toe te passen GDPR-reglementering blijkt echter dat deze rol van Fluvius in de werking met een geautomatiseerd platform moeilijk te realiseren valt. De ontwikkeling en implementatie van het platform zouden in dat geval erg complex zijn, waardoor de ontwikkelingskosten extreem hoog zouden oplopen. Ook wordt voor de noodzakelijk in te bouwen beroepsprocedures tegen de geautomatiseerde adviezen³ die het platform genereert, in elk geval ook al een rol voorzien voor een actor bij de Vlaamse overheid. Bovendien is er voor de toepassing van de in 2024 nieuw te lanceren Mijn VerbouwBegeleiding, die tot de basistaken van de energiehuizen zal behoren, helemaal geen rol voorzien voor Fluvius en zit de dossierbehandeling bijgevolg hoe dan ook bij het VEKA.

³ Met uitzondering voor de gevallen waarin bijzondere categorieën van persoonsgegevens verwerkt zouden worden, zie *supra*.

Gelet op het feit dat de implementatie bij Fluvius heel duur zou uitvallen en er toch een rol bij de overheid moet worden ingevuld, wordt voorgesteld om de backoffice voor de niet-automatiseerbare doelgroepbepaling voor deze drie maatregelen door het VEKA te laten verzorgen. Dit komt neer op een personeelsverschuiving van Fluvius richting VEKA.

Het platform is erop gericht om een zo ver mogelijk doorgedreven geautomatiseerde doelgroepbepaling mogelijk te maken. Naar verwachting verloopt dit vlot in 90 procent van de dossiers, waarvoor administratieve controle volstaat. Voor 10 procent zijn manuele handelingen en/of correcties nodig. Voor de drie categorieën maatregelen zou het gaan om 5.500 dossiers per jaar.

De manuele doelgroepbepaling behelst het opvragen, opzoeken, analyseren, interpreteren en valideren van informatie die niet via authentieke gegevensbronnen beschikbaar is. De behandeling van deze dossiers is veel tijdsintensiever.

Op basis van een vergelijking met de personeelsinzet voor de dossierbehandeling van de Mijn VerbouwPremie, gaan we ervan uit dat 1 VTE 15.000 dossiers per jaar kan behandelen (gemiddeld 75 per mensdag), met inbegrip van de dossiers waarvoor de geautomatiseerde doelgroepbepaling niet correct verloopt.

Mede rekening houdend met een tijdsinvestering voor opleiding, rapportering en klachtenbehandeling, is er op kruissnelheid nood aan 4 VTE, 2 van niveau B en 2 van niveau C. Aangezien de personeelsuitbreiding een verschuiving betreft vanuit Fluvius naar het VEKA, wordt gevraagd deze 4 koppen buiten beschouwing te laten bij de monitoring van de koppenbesparingsdoelstelling voor het VEKA.

De Inspectie van Financiën heeft aangaande deze personeelsverschuiving geen opmerkingen geformuleerd.

Het akkoord van de minister van Bestuurszaken voor voorliggende nota werd bekomen op 5 juli 2023. Dit akkoord is als bijlage 4 toegevoegd.

De minister van Bestuurszaken verleent zijn akkoord met de recurrente personeelsuitbreiding met 4 VTE zoals hierboven weergegeven bij het VEKA, op voorwaarde dat deze uitbreiding gecompenseerd wordt en reeds in voorliggende ontwerpnota wordt aangeduid welke entiteiten deze personeelsleden zullen compenseren.

De minister van Bestuurszaken merkt op dat, ondanks dat de besparingsdoelstellingen in uitvoering van het Vlaams regeerakkoord 2019-2024 per minister vastgelegd werden, conform de mededeling van 9 september 2022 (VR 2022 0909 MED.0324), de Vlaamse Regering bepaalde afwijkingen op de lopende personeelsbesparing kan toestaan op gemotiveerde vraag van de bevoegde vakminister. Indien de Vlaamse Regering hiervan voor dit dossier gebruik wenst te maken, dient het dossier in lijn gebracht te worden met de interne afspraken die hieromtrent gemaakt zijn.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

- Personeel: het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeel van de lokale besturen.
- Werkingsuitgaven: het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de werkingsuitgaven van de lokale besturen.
- Investerings en schulden: het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de schuld van de lokale besturen.
- Ontvangsten: het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de ontvangsten van de lokale besturen.

In het kader van de toepassing van de maatregelen die vallen onder de Mijn VerbouwBegeleiding Basis en de Mijn VerbouwBegeleiding EPC kunnen ook de energiehuizen gegevens in het platform raadplegen om te controleren of de aanvrager in aanmerking komt voor de maatregelen. Aangezien de doorgedreven automatisatie de werkefficiëntie verhoogt, is de impact op de werking van de energiehuizen positief. Voor de uitvoering van de vermelde maatregelen, die tot de basistaken van de energiehuizen behoren, ontvangen zij prestatiegerichte financiering waarvoor de budgetten voor de periode 2024 tot en met 2026 eerder werden toegekend.

4 VERDER TRAJECT

Het ontwerpbesluit moet worden voorgelegd aan de Vlaamse Toezichtcommissie en de Gegevensbeschermingsautoriteit.

In het kader van de begrotingsopmaak 2024 worden de nodige kredieten overgeheveld naar het wedde- en werkingskrediet van het VEKA.

Met betrekking tot dit ontwerpbesluit moet daarna het advies worden ingewonnen van de Raad van State. Na de definitieve goedkeuring moet het besluit in het Belgisch Staatsblad worden bekendgemaakt.

5 VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar principiële goedkeuring te geven aan het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft de oprichting van een online platform voor het faciliteren van tegemoetkomingen ter bevordering van het rationeel energiegebruik, het rationeel energiebeheer en het gebruik van hernieuwbare energiebronnen;
- 2° haar goedkeuring te hechten aan de compensatie van 4 aanwervingen bij het VEKA. De compensatie geeft uitvoering aan de eerder gemaakte afspraak in verband met de opvolging van de personeels- en budgettaire besparing 2020-2024 in de Vlaamse overheid (VR 2022 0909 MED.0324);
- 3° de Vlaamse minister, bevoegd voor de energie, te gelasten over voornoemd ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies in te winnen van de VTC en de Gegevensbeschermingsautoriteit met het verzoek het advies te verstrekken.

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR

Bijlagen:

1. het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft de oprichting van een online platform voor het faciliteren van tegemoetkomingen ter bevordering van het rationeel energiegebruik, het rationeel energiebeheer en het gebruik van hernieuwbare energiebronnen;
2. het advies van de Inspectie van Financiën d.d. 31 mei 2023;
3. begrotingsakkoord d.d. 3 juli 2023;
4. het akkoord van de minister van Bestuurszaken d.d. 5 juli 2023.